

Avtale om gjennomføring av konsultasjoner mellom Sametinget og NVE

1. Bakgrunn

Denne avtalen er inngått mellom Sametinget og Norges vassdrags- og energidirektorat.

NVEs konsultasjonsplikt med Sametinget er allerede regulert av avtale om prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget, vedtatt ved kgl.res. 1. juli 2005, som gjelder også for NVE. Denne avtalen er innenfor den sentrale avtalen, men angir nærmere hvordan konsultasjonene mellom NVE som konsesjonsmyndighet og Sametinget skal gjennomføres i praksis, slik at NVE kan oppfylle konsultasjonsplikten overfor Sametinget. Mangelfull eller unnlatt konsultasjon kan bli ansett som saksbehandlingsfeil, som kan medføre at vedtaket blir ugyldig. Dette må på vanlig måte vurderes konkret i den enkelte sak. Unnlatt konsultasjon kan også bringes inn for ILOs organer.

I Finnmark fylke vil Sametingets retningslinjer for vurdering av samiske hensyn ved endret bruk av meahcci/utmark i Finnmark 11. juni 2007 legge føringer for de disposisjoner som Finnmarkseiendommen som grunneier og NVE som vedtaksmyndighet kan gjøre. I saker der det gjennomføres konsultasjoner med Sametinget, anses forskriftens krav om å involvere Sametinget for å være ivaretatt.

Også andre enn Sametinget og reindriften kan ha konsultasjonsrett i en sak NVE behandler. Krav om konsultasjon må i så fall fremsettes i forbindelse med at en melding eller en søknad sendes på alminnelig høring.

Saksbehandlingsprosessen ved konsesjonsbehandling innenfor NVEs fagområde er detaljert beskrevet i veiledningsmateriale fra NVE, blant annet NVEs rapport "Vindkraft og reindrift" (Oppdragsrapport A 10/2004 pkt 8).

2. Geografisk avgrensning

Konsultasjonsplikten gjelder i tradisjonelle samiske bruksområder. Dette er:

Fylkene Finnmark, Troms, Nordland og Nord-Trøndelag, samt kommunene Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Rissa, Selbu, Meldal, Rennebu, Oppdal, Midtre Gauldal, Tydal, Holtålen og Røros i Sør-Trøndelag fylke, og Engerdal og Rendalen, Os, Tolga, Tynset og Folldal kommuner i Hedmark fylke og Surnadal og Rindal kommuner i Møre og Romsdal fylke.

3. Saklig avgrensning

NVE skal alltid avklare om Sametinget har ønske om konsultasjon ved følgende tiltak, forutsatt at tiltaket overskrider de grensene som er angitt i forskrift om konsekvensutredninger 1. april 2005¹:

- Vindkraftanlegg
- Anleggskonsesjoner for kraftledninger og jord- og sjøkabler
- Varmekraftverk og andre forbrenningsinstallasjoner
- Vannkraftanlegg
- Demninger og andre anlegg for oppdemming eller varig lagring av vann
- Anlegg for oppsamling eller kunstig infiltrasjon for gjenoppbygging av grunnvann
- Anlegg for transport av vannressurser mellom nedbørsfelt

Sametinget kan kreve konsultasjon bare der tiltaket vil kunne påvirke samiske interesser direkte.

4. Avklaring av ønsket om konsultasjon og hvem som skal konsulteres

Ønsket om konsultasjoner avklares på følgende måte:

- NVE retter forespørsel om konsultasjon til Sametinget i forbindelse med at melding om tiltak nevnt i punkt 3 sendes på høring.
- Meldingen skal gjøre rede for hvilke samiske interesser som er berørt og på hvilken måte.
- Det skal uttrykkelig framgå av høringsbrevet til Sametinget at saken er gjenstand for konsultasjon dersom det er ønske om det.
- Sametinget skal gi uttrykkelig bekreftelse til NVE, både der det er ønske om konsultasjoner og der det ikke er det. Alternativt kan Sametinget gi beskjed om at de velger å konsultere på et senere tidspunkt, for eksempel når søknaden foreligger.
- Der Sametinget ønsker konsultasjon, skal Sametinget gi beskjed om dette samtidig med sin høringsuttalelse. Fristen for å be om konsultasjon blir dermed den samme som høringsfristen i den aktuelle saken.
- Der Sametinget ikke ønsker konsultasjon, kan ikke konsultasjon kreves på et senere trinn i behandlingsprosessen, med mindre tiltaket senere i prosessen blir endret slik at samiske interesser likevel blir vesentlig berørt, eller relevant informasjon ikke blir forelagt Sametinget i høringen.
- NVE orienterer Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Olje- og energidepartementet der det blir bedt om konsultasjon.

5. Gjennomføring av konsultasjoner

Der det gjennomføres konsultasjoner, skal følgende gjelde:

- NVE og Sametinget lager en gjennomføringsplan. Konsultasjonen knyttes til fasene i saksbehandlingsprosessen. NVE orienterer AID og OED om gjennomføringsplanen.
- Gjennomføringen av konsultasjonen skal tilpasses sakens viktighet og omfang. Enklere saker avklares i telefonmøter, videokonferanser eller på e-post. NVE skal dokumentere all kommunikasjon i sakens anledning.
- Der det holdes konsultasjonsmøter, skal det føres protokoll som godkjennes av partene. NVE skal tilby seg å føre protokoll.

¹ KU-grensene velges som innslagspunkt, for å sikre at konsultasjonsplikten forbeholdes større inngrep.

- NVE kan gjennomføre felles konsultasjoner med ulike samiske interesser. Separate konsultasjoner benyttes hvis partene er enige om det eller der det er mest praktisk.
- NVE og Sametinget kan gjennomføre samtidige konsultasjoner for flere saker. Halvårlige møter mellom partene kan benyttes til dette formålet.
- Konsultasjonene skal ha et partnerskapsperspektiv og forutsetter åpenhet og reell dialog. Partene skal søke å oppnå enighet om videre saksbehandlingsprosess og om tiltaket.
- Begge parter skal formidle sine synspunkter og bakgrunnen for disse på en konstruktiv og oversiktelig måte. Informasjon skal gis på en måte som sikrer framdrift i saken.
- Konsultasjonen skal gå på innholdet i utredningsprogrammet eller det aktuelle vedtaket, herunder hvilke vilkår som kan/bør settes. Begge parter skal aktivt se etter mellomløsninger og endringer for å nærme seg den andre parten. NVE er ansvarlig for å konferere med tiltakshaver der det er ønskelig eller nødvendig. Økonomisk kompensasjon til enkeltpersoner og tiltak som krever endringer i privatrettslige rettigheter er ikke gjenstand for konsultasjon.
- Ved behov for utredning av samiske forhold ut over det som allerede inngår i utredningsprogrammet, kan det lages tilleggsutredninger om spesifikke temaer. NVE avgjør om videre behandling av saken må utsettes i påvente av slik utredning.
- Protokoll fra konsultasjonen skal godkjennes av begge parter og dokumenteres på saken. Godkjent protokoll sendes OED og AID til orientering.
- At det er gjennomført konsultasjoner og partenes synspunkter skal omtales i begrunnelsen for vedtak, eventuelt i NVEs innstilling til OED. Der konsultasjonen ikke fører til enighet, skal årsaken til dette og partenes synspunkter omtales eksplisitt.

Karasjok 31. mars 2009

Rune Fjellheim
Sametinget

Agnar Aas
Norges vassdrags- og energidirektorat